

Vietnam – det nödvändiga kriget

Av Klas Östman

Michael Linds nya bok utmanar många väletablerade föreställningar om Vietnamkriget. Grundtesen är att upptrappningen av det amerikanska engagemanget i mitten av 1960-talet inte alls var ett strategiskt misstag.

VISSERLIGEN BORDE man ha valt en annan militär taktik, men om USA hade visat sig ovilligt att alls stödja en allierad som Vietnam skulle det ha setts som ett skrämmande förebud av många andra allierade, hävdar Lind.

I en global snöbollseffekt skulle en rad västvänliga regimer i tredje världen ha närmat sig östblocket och även kärnländerna i det amerikanska allianssystemet, som Västtyskland och Japan, hade förmodligen finlandiserats. Belägen för sin tes ser Lind bland annat i den allmänna rusning över till det västliga lägret som faktiskt inträffade när Sovjetunionen började vackla i slutet av 1980-talet.

MORALISKA KRIG

Inte heller moraliskt var Vietnamkriget ett misstag, enligt Lind. I alla fall inte om man vill hävda att somliga krig faktiskt är moraliskt berättigade, till exempel för att bekämpa totalitära motståndare.

En jämförelse med Koreakriget är upplysande – det kriget kostade ännu fler liv än det vietnamesiska. Argumenten som anförts mot Koreakriget är till stora delar desamma som de mot Vietnamkriget: sydsidans ledning var amerikanska marionetter som inte förtjänade interna-

tionellt stöd, medan motsvarigheten på nordsidan var genuina nationalister, allierade med Sovjet och Kina bara på grund av USA-imperialismens hot mot den nationella suveräniteten. Och så vidare.

IHÅLIG PROPAGANDA

Idag är det dock knappast någon som hävdar att Sydkorea borde ha lämnats åt sitt öde. Ihålligheten i Kim Il-Sungs propaganda blev snart uppenbar. Detsamma har tyvärr inte gällt Ho Chi Minhs.

Lind har en nyttig genomgång av det totalitära förtryck som västliga krigsmotståndare envist har försökt förklara bort. Mest förödande för Vietnamrörelsens idyllisering av "farbror Ho" är kanske att en synnerligen försiktig bedömning av antalet avrättade under 1950-talets tvångskollektivisering av jordbruket uppgår till 15.000 personer. Andra har talat om 100.000. Många tusen oppositionella hade också mördats under de utrensningar som leddes av hjältegeneralen Giap direkt efter andra världskrigets slut. Och detta, nota bene, innefattar alltså bara dem som dödades med kallt blod, inte några dödsfall som på något sätt kan skrivas på krigskontot.

Boken bekräftar också, på nytt, att FNL alltid styrdes av Hanoi, som aldrig hade för avsikt att tillåta någon opposition i ett "befriat" Syd-

vietnam, samt att kriget alls icke vanns av gerillans barfotosoldater, burna på det arbetande folkets axlar, utan av pansarstyrkor ur den reguljära nordvietnamesiska armén.

I Sverige har propagandan från de hårdföra kommunisterna i FNL-rörelsen fortfarande ett fast grepp över den allmänna opinionen. Bilden av Vietnamkriget är egentligen den enda del som ännu inte har raserats i den modell av världen som vänstern byggde upp under det kalla kriget.

SAMMA ANDAS BARN

Det blev extra tydligt då jag nyligen fick ett vykort från en annars mycket omdömesgill vän. Han var på resa i Vietnam och vykortet föreställde en grått färglagd och leende Ho Chi Minh. Säkert var det tänkt som en ironisk drift med föräldrad propagandakitsch.

Ett liknande skämt med en bild av Augusto Pinochet vore dock helt otänkbar i civiliserade sällskap. Trots att Pinochet och Ho var samma andas barn, beredda att med våld röja undan alla som inte delade deras samhällsideal. Och trots att Pinochets offer var väsentligt färre än Hos, enligt den forskning som Lind stöder sig på. Historiesynen är märkligt skev.

Vietnam: The Necessary War är således en välbehövligen revision av antikverade dogmer och retar naturligtvis gallfeber även på dagens vänster. För den är Vietnamkriget ju en av de viktigaste befästa punkterna i kampen om samhällets moraliska kommandohöjder. Det kommer att dröja innan de sista trogna överger den helgonlike farbror Ho.

Klas Östman (klas.ostman@telia.com) är historiker vid Stockholms Universitet.

BOKFAKTA

Författare: Michael Lind

Titel: Vietnam: The Necessary War

Förlag: The Free Press, 1999